

(42. 1.)

VERSLAG DER COMMISSIE.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder n°. 242 der Zitting 1900—1901.)

Bij besluit van uwe vergadering van 4 October 1901 werd in handen van uwe Commissie gesteld een adres van de firma FRANS ANDRIESENS, V. A. HILLEN EN C^o. te Utrecht van 1 Maart 1901, houdende verzoek dat de Minister van Binnenlandsche Zaken door uwe Vergadering worde uitgenoodigd, de ter zake de levering van ijzeren kasten enz. in het Depot-gebouw van het Centraal Archief te 's Gravenhage, tusschen de directie en haar gerezen geschilpunten, alsnog te doen onderwerpen aan het oordeel eener commissie van vakmannen op den voet van § 495 der Algemeene Voorschriften van het Departement van Waterstaat, zooals die in Februari 1899 (1) gewijzigd zijn vastgesteld.

De hier bedoelde geschilpunten betreffen:

1°. de vraag of door de uitvoering van het werk, overeenkomstig de als model door de directie gestelde kast, de aannemster aan hare verplichtingen had voldaan en dientengevolge hetgeen haar door de directie ten opzichte van dat werk nog is gelast, moet worden beschouwd als verbetering van dat werk, waarvan de kosten aan adressante zijn bij te betalen, dan wel als verbetering van door haar geleverd slordig werk, zooals zulks door de directie werd gequalificeerd;

2°. de vraag of de directie de bevoegdheid had, haar tegenover de borgen in gebreke te stellen, ten aanzien van de oplevering.

Uwe Commissie heeft de eer, na nauwkeurig onderzoek der overgelegde stukken, het volgende verslag uit te brengen.

Uit de stukken blijkt, dat dit werk werd uitgevoerd volgens de bepalingen van bestek n°. 9, dienst 1898—1899 van het Departement van Binnenlandsche Zaken, en dat ingevolge § 18 van dat bestek voor de aannemster bindend zijn verklaard de Algemeene Voorschriften vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Mei 1876, n. 31, 3de afd.

Toepassing van arbitrage kan voor dit werk niet worden geëischt, omdat volgens § 451 der genoemde Algemeene Voorschriften de uitlegging der tusschen de ingenieurs, of bij hunne afwezigheid tusschen de opzichters, en de aannemers gerezen geschillen, aan de directie verblijft, behoudens nader beroep op den Minister. De aannemer is intusschen gehouden het werk voort te zetten.

Van de haar in genoemde paragraaf verleende bevoegdheid maakte adressante, na oplevering van het werk, gebruik door bij schrijven van 22 October 1900 aan den Minister een staat van kosten wegens meerder geleverde werkzaamheden aan te bieden ten bedrage van f 15 227,64. Adressante verzocht den Minister omtrent dien staat, overeenkomstig § 495, al. 2, der Algemeene Voorwaarden van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid, het advies van deskundigen te willen inwinnen, bijaldien Zijne Excellentie niet mocht kunnen goedvinden dat haar het bedrag van dien staat behoorde te worden uitbetaald. Zij verzocht verder, dat aan het oordeel dezer commissie tevens zou worden onderworpen de vraag, of de directie de bevoegdheid had adressante tegenover de borgen in gebreke te stellen ten aanzien van de oplevering.

De ambtsvoorganger van den Minister van Binnenlandsche Zaken deelde adressante den 1sten December 1900 mede, dat er geene termen waren, om aan bovenbedoelde verzoeken te voldoen.

I. Aangaande het eerste der bovengenoemde geschilpunten blijkt, uit de overgelegde stukken, dat de directie adressante den 8sten November 1899 gelastte, om het geleverde reeds voor een gedeelte afgeverfd werk, zoodanig te verbeteren, dat de kastplanken — overeenkomstig de detailteekeningen en de op de aanwijzing van het werk aan gegadigden vertoonde modelkast — eene horizontale ligging verkregen.

Voor deze verbeteringen werd aan adressante, overeenkomstig § 470 der Algemeene Voorschriften, een termijn van 5½ maand gesteld.

Onder protest gaf adressante aan deze opdracht gevolg. Zij beweerde toch, dat, in verband met de keuze van het materiaal voor de kastplanken, aan haar werk hogere eischen van nauwkeurigheid werden gesteld dan het bestek en de daarin bedoelde modelkast kon doen vermoeden, te meer waar volgens haar het werk reeds voor $\frac{3}{4}$ was geleverd.

Op grond van een en ander wenschte zij de voor de uitvoering dezer veranderingen vereischte werkzaamheden te beschouwen als meer werk en niet als verbetering van onvoldoend werk.

Aangezien de directie zich niet kon vereenigen met deze opvatting, onderwierp adressante den 22sten October 1900 — derhalve na afloop van hare werkzaamheden — overeenkomstig art. 481 der Algemeene Voorschriften, dit geschilpunt aan het oordeel van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Aan dit verzoekschrift waren toegevoegd een staat van kosten wegens meerder verrichte werkzaamheden, tot een bedrag van f 15 227,64 en eene den 21sten April 1900 afgegeven verklaring van twee werktuigkundige ingenieurs.

Volgens laatstgenoemde verklaring, stemde het geleverde werk naar nune meening overeen met dat der modelkast en dat dit — ook wat de juiste plaatsing der gaten van de hoek- en oplegijzers voor de kastplanken betreft — daarbij niet in het minste achterstond; zoodat naar het oordeel dezer ingenieurs adressante ook in dit opzicht voldaan had aan de eischen van het bestek n°. 9.

Op dit verzoek ontving adressante eene afwijzende beschikking.

Uit de Nota van Inlichtingen blijkt nu, dat, in afwijking van de modelkast en van de detailteekeningen, de openingen in de stijlen der kasten voor het inhangen der opleg- en steunijzers niet zuiver waterpas tegenover elkander waren geplaatst en dat die openingen ongelijk van grootte waren, op ongelijken afstand stonden en dat de haakjes der opleg- en steunijzers bovendien ook niet op gelijken afstand uit de kanten der ijzers waren geplaatst. Ook verklaart de Minister dat er geen verband bestond tusschen den eisch dat de oplegijzers horizontaal geplaatst zouden worden, en de keuze van het materiaal der kastplanken.

Uwe Commissie vermeent, dat uit het aangevoerde voldoende blijkt, dat, ware in dit geval arbitrage toegelaten, de voor eene dergelijke uitspraak vereischte elementen wellicht aanwezig zouden blijken. Maar het trok hare aandacht, dat de schriftelijke lastgeving tot de verbetering van het geleverde en gekeurde werk, eerst den 8sten November 1899 plaats vond, toen het werk — blijkens de betaalbaarstelling van den 5den termijn naar het oordeel der directie — reeds voor 66 pet. gereed was.

De Minister verklaart wel is waar, dat in deze arbitrage feitelijk onuitvoerbaar is, omdat het afgekeurde werk thans verbeterd is, maar hieruit blijkt niet dat eene poging beproefd is om een den Minister niet bindend advies van vakmannen in te winnen.

II. Wat adressantes tweede vraag betreft, om den Minister van Binnenlandsche Zaken te verzoeken het oordeel eener commissie van onpartijdige deskundigen in te winnen in hoeverre de directie de bevoegdheid had, adressante tegenover de borgen in gebreke te stellen, ten aanzien der oplevering van het door haar aangenomen werk, meent uwe Commissie dat hiervoor geene termen aanwezig zijn.

Uwe Commissie heeft de eer als slotsom van hare beschouwingen aan de Kamer voor te stellen:

1°. den Minister van Binnenlandsche Zaken, onder toezending van een afdruk van dit Verslag, dank te zeggen voor de gegeven inlichtingen;

2°. den Minister beleeft te verzoeken alsnog in overweging te willen nemen in hoeverre het billijk geacht kan worden, naar aanleiding van den door adressante ingedienden staat van meer geleverde werkzaamheden, een Zijne Excellentie niet bindend advies van onpartijdige deskundigen in te roepen omtrent de vraag of er termen aanwezig kunnen zijn aan adressante eenige schadeloosstelling te verleenen.

Aldus vastgesteld den 23sten Juni 1903.

KRAP.

HUBRECHT.

VAN LÖBEN SELS.

RAYMAKERS.

DEN TEX.

(1) Bedoeld zal zijn 12 Mei 1899.